

Gammel Torv den 25 JAN. 2007
Journalnr. 2006-2924-160 HA

Folketingets Ombudsmand - Gammel Torv 22 - 1457 København K

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning.....	2
2.	Det retlige grundlag for Folketingets Ombudsmands vurderinger.....	4
3.	Generelle forhold vedrørende Holmens Kirke	5
4.	Tilgængelighedsforholdene i Holmens Kirke	5
	4.1. Ydre adgangsforhold, herunder handicapparkering	5
	4.2. Hovedindgang	8
	4.3. Sideindgang	9
	4.4. Kirkerum	11
	4.5. Toiletforhold.....	14
	4.6. Mødelokale, kirkekontor, præstekontor	14
5.	Tilgængelighedsforholdene på Holmens Kirkegård.....	15
	5.1. Parkeringsforhold	16
	5.2. Kirkegårdens stier og gange.....	17
	5.3. Kapellet	18
	5.4. Kirkegårdens handicapproilet.....	20
	5.5. Kirkegårdskontoret.....	22
	Opfølgning	22
	Underretning.....	23

1. Indledning

Efter § 7, stk. 1, i ombudsmandsloven (lov nr. 473 af 12. juni 1996 om Folketingets Ombudsmand) omfatter ombudsmandens kompetence alle dele af den offentlige forvaltning. Efter lovens § 18 kan ombudsmanden undersøge enhver institution eller virksomhed samt ethvert tjenestested der hører under ombudsmandens virksomhed. Folketingets Ombudsmand foretager løbende inspektioner af offentlige institutioner, fx fængsler, arresthuse, psykiatriske afdelinger og sociale bosteder.

Folketinget vedtog den 2. april 1993 beslutningsforslag nr. B 43 om ligestilling og ligebehandling af handicappede med andre borgere. Folketinget bad ved beslutningen Folketingets Ombudsmand om at "følge udviklingen i ligebehandlingen og eventuelt meddele påtale, hvor dette er muligt inden for ombudsmandens kompetence".

Folketingets Ombudsmands håndtering af spørgsmålet om ligebehandling af handicappede består i behandling af klager fra borgere eller handicaporganisationer. Derudover iværksætter Folketingets Ombudsmand af egen drift undersøgelser på området. Generelle initiativer er taget i forhold til det tidligere By- og Boligministerium (nu Erhvervs- og Økonomiministeriet), Slots- og Ejendomsstyrelsen, DSB, det tidligere Trafikministerium (nu Transport- og Energiministeriet) samt nogle kommuner. Herudover er der etableret et løbende samarbejde med Statens Byggeforskningsinstitut og De Samvirkende Invalideorganisationer.

Folketingets Ombudsmand har også generelt over for Kirkeministeriet rejst spørgsmålet om tilgængelighed til kirker og bygninger i tilslutning hertil. Jeg

er i forbindelse hermed blevet gjort bekendt med at Kirkeministeriet inden udgangen af 2006 vil ændre bekendtgørelse nr. 527 af 19. juni 1992 om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde således at tilgængelighed for handicappede bliver et af de emner der skal indgå i syn.

Folketingets Ombudsmand har som en del af den virksomhed der primært vedrører mere generelle forhold, besluttet at foretage inspektioner af nogle offentlige bygninger særligt med handicaptilgængelighed for øje. Inspektionerne skal omfatte bygningernes tilgængelighed for alle brugere af bygningerne. Formålet med inspektionerne er dels generelt at følge udviklingen på området for tilgængelighed for handicappede og derved indvinde erfaringer vedrørende det mere generelle arbejde på området, dels i konkrete tilfælde at påpege fejl og mangler hvor det er nødvendigt. I dette formål ligger tillige et ønske om – i overensstemmelse med den nævnte folketingsbeslutning – at skabe opmærksomhed om området.

Som et led i denne virksomhed foretog jeg og to af embedets øvrige medarbejdere den 26. oktober 2006 inspektion af Holmens Kirke, Holmens Sogn, København. Til stede under inspektionen var fra kirken bl.a. provst Ejgil Bank Olesen, medlem af menighedsrådet Henrik Lorentzen, kirkeværgeassistent Flemming Bregneager, kirkegårdsinspektør Birgitte Foghmose og overgartner Ole Bøjland.

Jeg havde anmodet arkitekt Lars Pedersen som er ansat som tilgængeligheds-konsulent i Statens Byggeforskningsinstitut om – som bruger af trehjulet el-scooter – at bistå under inspektionen. Lars Pedersens tilstedeværelse bidrog til at anskueliggøre tilgængelighedsforholdene under inspektionen. Lars Pedersen har desuden et indgående kendskab til gældende regler og anbefalinger om tilgængelighedsforhold.

Holmens Kirke blev bl.a. udvalgt som genstand for inspektionen ud fra kriterier vedrørende betydningen af tilgængelighed for handicappede i kirken, om-

fanget af brugen af kirken og kirkens repræsentativitet for tilsvarende ældre offentlige bygninger. Jeg foretog den samme dag inspektion af den nyeste kirke i Københavns Stift, nemlig Skelgårdskirken på Amager.

Inspektionen bestod af en samtale med kirkens repræsentanter samt rundgang i kirken, kirkegården med tilhørende bygninger og kapellet. Ruten under gennemgangen af kirken mv. blev tilrettelagt efter mit valg efter nærmere forslag fra kirkens repræsentanter.

2. Det retlige grundlag for Folketingets Ombudsmands vurderinger

Konkrete regler for handicaptilgængelighed følger af byggeloven med tilhørende bygningsreglement. Aktuelt gælder bygningsreglement 1995 (med senere ændringer) som erstattede det tidligere bygningsreglement fra 1982. Bygningsreglement 1995 indeholder ligesom (og i videre omfang end) bygningsreglement 1982 specifikke bestemmelser som skal sikre at bygninger er tilgængelige for handicappede. For ny- eller tilbygninger gælder samtlige krav i bygningsreglementet. Ved ombygninger eller anvendelsesændringer skal alene overholdes de regler i byggelovgivningen som er væsentlige i forhold til bestemmelser i loven eller de i medfør af loven udfærdigede bestemmelser (byggelovens § 2, stk. 1, litra b og c).

Holmens Kirke blev indviet i 1619. De aktuelt gældende regler for nybyggeri var således på ingen måder trådt i kraft på det tidspunkt kirken blev opført. En planlagt nybygning af en sognegård på kirkens område vil derimod være omfattet af de aktuelt gældende regler for nybyggeri.

Grundlaget for Folketingets Ombudsmands vurderinger i inspektionssager som den foreliggende er de gældende regler på området (byggelovgivningen, den nævnte folketingsbeslutning, FN's standardregler om lige muligheder for handicappede mv.) og en humanitær/praktisk orienteret målestok med udgangspunkt i den reelle handicaptilgængelighed.

Et bidrag er desuden Dansk Standard DS 3028 – Tilgængelighed for alle – som er udarbejdet af Dansk Standard bl.a. i samarbejde med det tidligere By- og Boligministerium og forskellige handicaporganisationer samt i henhold til Statens Byggeforskningsinstituts anbefalinger.

3. Generelle forhold vedrørende Holmens Kirke

Holmens Kirke der som nævnt blev indviet i 1619, er beliggende i Holmens Sogn, Holmens Kanal i København. Kirken blev udvidet og ombygget i 1641, 1704 og 1872, og er efterfølgende blevet fredet.

Holmens Sogns menighedsråd består af 8 valgte medlemmer og kirkens præster. Menighedsrådet vælges hvert 4. år af sognets folkekirkemedlemmer og er kirkens officielle styrende organ som har ansvar for det kirkelige liv i sognet samt for ansættelser, vedligeholdelse, økonomi etc.

Det blev oplyst at menighedsrådet har konkrete planer om at bygge en sognegård på kirkens grund. Denne sognegård vil komme til at indeholde præstekontorer, kirkekontor, mødelokale og et handicaptoilet. Som jeg forstod det, forelå der på tidspunktet for inspektionen kun råskitser af projektet. Det blev hertil oplyst at projektet har været sendt i høring. Menighedsrådet forventer efter det oplyste at byggeriet vil gå i gang i løbet af de næste to år.

4. Tilgængelighedsforholdene i Holmens Kirke

4.1. Ydre adgangsforhold, herunder handicapparkering

Foran kirkens hovedindgang er en lille plads hvor personer med ærinde til kirken kan parkere. Ved porten ind til pladsen er placeret et skilt med følgende tekst:

”Parkering kun tilladt for køretøjer med ærinde til Holmens Kirke.
Låger til kirkepladsen bliver låst når kirken ikke er i brug.”

Baggrunden for denne skiltning er at kirken, som ligger midt i København, har problemer med at kirkens få parkeringspladser bliver benyttet af uvedkommende.

Der er ikke opmærkede båse, og der er heller ikke pladser der er forbeholdt handicappede. Arealet for parkering er brostensbelagt og gangarealet omkring kirken er belagt med kløvede chaussesten. Ingen af disse former for belægning er ideelle for kørestolsbrugere.

Jeg fik under inspektionen oplyst at der ved sideindgangen – der som nævnt nedenfor også er indgang for kørestolsbrugere – er mulighed for, efter aftale med kirkens personale, at parkere på kirkens del af fortovet. Der er imidlertid ikke opmærket en bås hertil og ej heller skiltet med denne parkeringsmulighed.

Jeg forstod under inspektionen at den manglende opmærkning og skiltning er begrundet i det ovenfor nævnte problem med at uvedkommende i givet fald vil benytte pladsen.

Bygningsreglement 1995, kapitel 2.6.2, stk. 3, er sålydende:

”Ved udformningen af parkeringspladser skal et passende antal parkeringspladser udformes, så de kan anvendes af personer, hvis funktionsevne er nedsat.”

Det er menighedsrådets ansvar at handicapparkeringspladser effektivt er til rådighed på relevante områder og til enhver tid. Dette indebærer at antallet af pladser må afpasses med behovet, at det effektivt skal sikres at de faktisk er til rådighed for handicappede, og at pladserne har en placering på området som er hensigtsmæssig for brugerne.

Der er som nævnt ikke afmærket handicapparkeringspladser på Holmens Kirkes område. Jeg henstiller til at menighedsrådet opretter mindst én handicapparkeringsplads. Jeg gør i den forbindelse opmærksom på at Statens Byggeforskningsinstitut i overensstemmelse med DS 3038:2001, pkt. 4.1, anbefaler at handicapparkeringspladser måler mindst 3,5 m i bredden (og 5 m i længden). Den normale bredde på en parkeringsplads er 2,5 m. Gangsti og lignende kan, efter centerets anbefalinger, indgå som det ekstra areal hvis dette er plant og i samme niveau som parkeringsarealet.

Statens Byggeforskningsinstitut anbefaler endvidere at handicapparkeringspladser placeres tættest muligt ved indgangen, ideelt i højst 30 meters gangafstand.

Ved beslutningen om hvor handicapparkeringspladsen skal være, beder jeg menighedsrådet tage belægningsforholdene med i overvejelserne. Hermed sigter jeg til at en handicapparkeringsplads i gården hvor der er brostens- og chaussestensbelægning, bør suppleres med en gangbane med jævn, plan belægning – i hvert fald i den del af pladsen der er brostensbelagt. Jeg henviser i den forbindelse til anbefalingerne herom i pkt. 4.2.3. i DS 3028:2001.

Ved en placering af handicapparkeringspladsen på fortovet ved siden af sideindgangen til kirken, er jeg klar over at en afmærkning vil føre til problemer med at uvedkommende benytter pladsen. Jeg vil derfor – hvis menighedsrådet vælger denne løsning – have forståelse for at der ikke foretages en afmærkning af pladsen, men at der i stedet på et skilt ved kirken gøres opmærksom på at

der er en handicapparkeringsplads ved sideindgangen. Der kan eventuelt også gøres opmærksom på denne mulighed på kirkens hjemmeside.

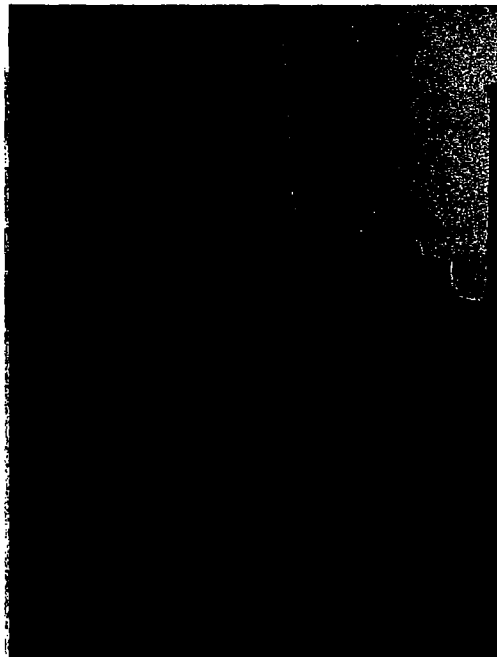
Jeg beder menighedsrådet oplyse mig om hvad henstillingen giver anledning til.

4.2. Hovedindgang

Kirkens hovedindgang ligger i østgavlen ud mod parkeringspladsen.

Indgangen som består af en stor portåbning med en dobbeltdør i brunt træ, skiller sig tydeligt ud fra den øvrige facade hvilket gør indgangens placering forholdsvis tydelig for svagsynede.

Inden for den brune dobbeltdør er der tre trin ned i våbenhuset. I midten af trappen er placeret en håndliste.

Ingen af de tre trin er markeret med kontrastfarve.

Statens Byggeforskningsinstitut anbefaler at trinfor kanter på trapper markeres på hvert trin med kontrastfarve på en sådan måde at det kan ses både når man går op, og når man går ned.

Under hensyn til at stenene ikke afviger i særlig grad fra den tilstødende belægning, og under hensyn til at trappen fører nedad lige inden for indgangsdøren, beder jeg menighedsrådet oplyse om eventuelle planer for markering af trappetrinnene med kontrastfarve, evt. foretaget ved at fræse en fure i stenene.

4.3. Sideindgang

I den gavl der vender ud mod Holmens Kanal, er en sideindgang til Holmens Kirke. Kørestolsbrugere har mulighed for at benytte denne indgang.

Der er ikke – hverken ved hovedindgangen, porten eller ved sideindgangen – skiltet med at kørestolsbrugere kan komme ind denne vej.

Jeg beder menighedsrådet overveje:

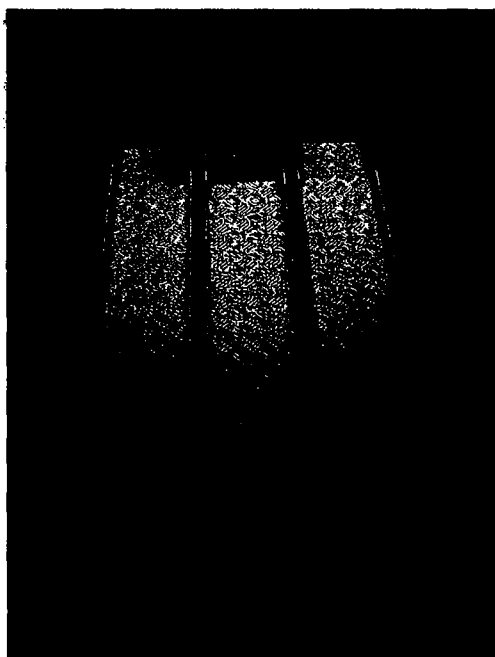
- at skilte med at handicapindgang findes ved indgangen ud mod Holmens Kanal, og*
- at informere om handicapindgangen på kirkens hjemmeside.*

Jeg beder om underretning om hvad menighedsrådets overvejelser giver anledning til.

Døren ved sideindgangen er aflåst på grund af at kirken har oplevet at mange ubudne gæster fra den nærtliggende anløbsplads for kanalrundfartsbådene går den vej ind i kirken for bl.a. at lede efter toiletter. Af samme grund har menighedsrådet ikke opsat en ringeklokke.

Jeg beder menighedsrådet om at redegøre for hvordan en handicappet som ønsker adgang til kirken, kommer i kontakt med en kirketjener som kan låse døren op og i øvrigt være behjælpelig med at komme ind i kirken.

Inden for døren er et trin ned i kirken. Når en kørestolsbruger ønsker at komme ind i kirken, lægger en kirketjener tre løse ramper ud. Disse ramper har en hældningsgrad på 16,3 pct. og ligger stabilt uden at give efter når man kører på dem.

Efter min opfattelse er det ikke optimalt at en kørestolsbruger skal have hjælp for at komme ind i Holmens Kirke. Kørestolsbrugere kan derved føle sig til besvær hvilket kan afholde dem fra at møde op til de kirkelige handlinger. Det optimale vil være at etablere en fast rampe. Imidlertid vil en sådan fast rampe ikke betyde at kørestolsbrugeren ikke skal kontakte kirketjeneren før vedkommende kan komme ind, da kirketjeneren under alle omstændigheder skal møde op for at låse døren op. Jeg har af denne grund ikke henstillet til menighedsrådet at etablere en fast rampe inden for døren.

Bygningsreglement 1995, pkt. 4.2.2, stk. 4, er sålydende: "Stk. 4. Ramper må ikke udføres med større hældning end 1:20 (50 mm niveauforskel pr. meter) [svarende til 5 pct.; min tilføjelse]." Dansk Standard DS 3028:2001 – Tilgængelighed for alle – stiller krav om et maksimalt tværfald på 1:40 (25 mm niveauforskel pr. m) for udvendige ramper.

Som nævnt ovenfor har de løse ramper en hældningsgrad på 16,3 pct. Rampeforløbet er imidlertid så kort at jeg ikke foretager mig videre vedrørende dette forhold.

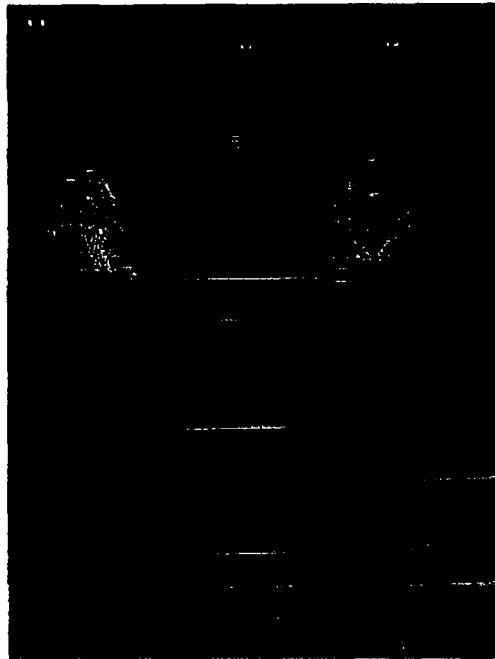
4.4. Kirkerum

Fra de to nævnte indgange kommer man i det store korsformede kirkerum. Koret er placeret mod vest. Trappen der fører op til koret er bred og består af fire trin. Ud for gangbredden er trappen forsynet med to gelændere.

Jeg fik under inspektionen oplyst at der er installeret teleslynge og højtaleralæg både i skibet og i koret.

Bænkeraderne er lukkede således at man skal åbne en låge for at kunne sætte sig ind på en plads. Lågeåbningen er ca. 56 cm bred. Kørestolsbrugere har ingen mulighed for at komme ind og sidde i det lille aflukke.

Gangene i kirken er meget brede, og kørestolsbrugere kan således uden problemer sidde der.

Til venstre foran trappen op til koret (set fra skibet) er et større aflukke hvor der er placeret løse stole og et kororgel. Jeg fik under inspektionen forevist at midterposten nemt kan flyttes således at kørestolsbrugere i realiteten ville kunne anvise plads der.

Som jeg forstod det, var det ikke en løsning man brugte i praksis.

Kørestolsbrugere kan nemt komme til at føle sig udstillet ved at sidde et andet sted end resten af menigheden og i øvrigt også føle at de sidder i vejen når fx en kiste skal føres ud af kirken eller et brudepar går ud af kirken. Af disse grunde beder jeg menighedsrådet om at overveje helt at fjerne midterposten med tilhørende låger så der altid vil være fri adgang til pladser for kørestolsbrugere. Jeg beder om underretning om hvad menighedsrådets overvejelser giver anledning til.

Jeg fik under inspektionen endvidere oplyst at begravelser med deltagende kørestolsbrugere kan foregå på flere måder. Normalt foregår begravelseshøjtideligheden oppe i koret hvortil der er fire trin og derfor ikke umiddelbart adgang for kørestolsbrugere. Hvis de pårørende ønsker at koret skal benyttes ved højtideligheden, kan kørestolsbrugeren komme op i koret ad en bagvej. Det betyder imidlertid at pågældende ikke kan følge kisten når den bæres ud af kirken. En anden mulighed er at selve højtideligheden kan foregå nede i skibet i den brede gang lige foran koret. Kirkens præst aftaler med de pårørende hvilken måde højtideligheden skal foregå på.

Barnedåb foregår ved døbefonten i midten af kirkeskibet, og der er således ingen tilgængelighedsproblemer for kørestolsbrugere ved dåbshandlinger.

Nadver foregår som udgangspunkt i koret. Jeg fik oplyst at præsten før nadveren spørger menigheden om der er nogen der ønsker at deltage i nadveren, men ikke kan komme op af trappen til koret eller ikke er i stand til at benytte sig af knæfaldet. Hvis dette er tilfældet, går præsten ned til vedkommendes plads og forretter nadveren der.

4.5. Toiletforhold

Kirken råder over to publikumstoiletter, et til hver side for hovedindgangen. Ingen af toiletterne er handicapegnede.

Som nævnt ovenfor fik jeg under inspektionen oplyst at menighedsrådet har konkrete planer om at bygge en sognegård ved siden af kirken. I denne bygning vil bl.a. blive etableret et handicaptoulet.

På den baggrund foretager jeg mig ikke videre i anledning af manglende toiletforhold for kørestolsbrugere. Jeg henleder imidlertid menighedsrådets opmærksomhed på Bygningsreglementet 1995 pkt. 4.4.4., stk. 5 og DS 3028:2001 som angiver standarder og anbefalinger på tilgængelighedsområdet.

4.6. Mødelokale, kirkekontor, præstekontor

Til højre for koret er der en gang med adgang til et præstekontor, et provstekontor og et mødelokale. Sidstnævnte lokale bliver efter det oplyste brugt til fx konfirmandstue, foredrag og babysalmesang. På præstens og provstens kontorer er det muligt at få et møde med henholdsvis præsten og provsten. Det er muligt at komme ind til disse lokaler fra den lille urtegård som støder op til Holmens Kanal. Der er imidlertid to trin fra gården til gangen, så kørestolsbrugere er dermed afskåret fra at komme denne vej ind. Det vil være muligt at komme til de nævnte lokaler via det midlertidige kirkekontor på den anden side af kirken og via koret. Det blev endvidere oplyst at præsterne/provsten ved kirken meget ofte holder møder med sognebørnene i disses egne hjem. Dette sker bl.a. af hensyn til at imødegå besværlighederne ved at komme ind i kontorerne.

Det nævnte midlertidige kirkekontor er indrettet i en pavillon hvortil der går en rampe. Denne rampe har en hældning på 10,5 pct.

Bygningsreglement 1995, pkt. 4.2.2, stk. 4, er sålydende: "Stk. 4. Ramper må ikke udføres med større hældning end 1:20 (50 mm. niveauforskel pr. meter) [svarende til 5 pct.; min tilføjelse]." Dansk Standard DS 3028:2001 – Tilgængelighed for alle – stiller krav om et maksimalt tværfald på 1:40 (25 mm niveauforskel pr. m) for udvendige ramper.

Under hensyn til at der i løbet af de næste to år bliver bygget ny sognegård indeholdende de nævnte lokaliteter, og under hensyn til at jeg går ud fra at menighedsrådet sørger for at bygningen bliver tilgængelig for handicappede, foretager jeg mig ikke videre i anledning af de nævnte forhold.

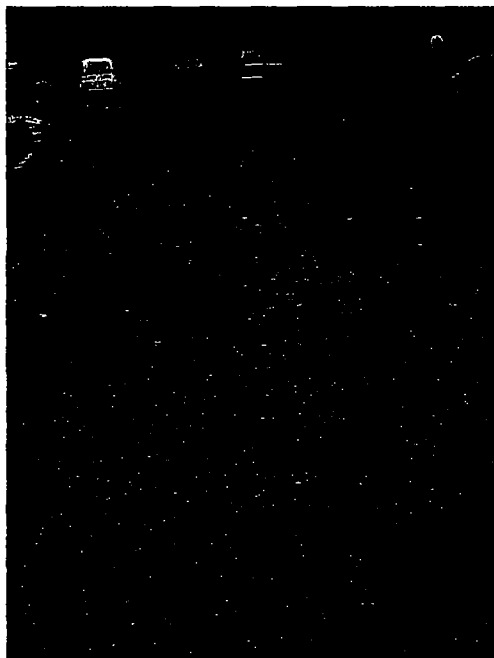
5. Tilgængelighedsforholdene på Holmens Kirkegård

Holmens Kirkegård er beliggende mellem Øster Farimagsgade, Dag Hammarskjölds Allé, Upsalagade, Hjalmar Brantings Plads, Oluf Palmes Gade og Visbygade på Østerbro i København.

5.1. Parkeringsforhold

Indkørsel til kirkegårdens parkeringsplads sker fra Upsalagade.

Der er ikke opmærkede båse på parkeringspladsen, og der er heller ikke pladser der er forbeholdt handicappede. Arealet for parkering har en rimelig jævn belægning græsarmeringsfliser.

Som nævnt ovenfor i pkt. 4.1. er Bygningsreglement 1995, kapitel 2.6.2, stk. 3, sålydende:

”Ved udformningen af parkeringspladser skal et passende antal parkeringspladser udformes, så de kan anvendes af personer, hvis funktionsevne er nedsat.”

Det er som nævnt menighedsrådets ansvar at handicapparkeringspladser effektivt er til rådighed på relevante områder og til enhver tid. Dette indebærer at antallet af pladser må afpasses med behovet, at det effektivt skal sikres at de faktisk er til rådighed for handicappede, og at pladserne har en placering på området som er hensigtsmæssig for brugerne.

Der er som nævnt ikke afmærket handicapparkeringspladser på Holmens Kirkegårds område. Jeg henstiller til at menighedsrådet opretter det nødvendige antal handicapparkeringspladser. Jeg gør i den forbindelse opmærksom på at Statens Byggeforskningsinstitut i overensstemmelse med DS 3038:2001, pkt. 4.1, anbefaler at handicapparkeringspladser måler mindst 3,5 m i bredden (og 5 m i længden). Den normale bredde på en parkeringsplads er 2,5 m. Gangsti og lignende kan, efter centerets anbefalinger, indgå som det ekstra areal hvis dette er plant og i samme niveau som parkeringsarealet.

Jeg beder menighedsrådet underrette mig om hvad min henstilling giver anledning til.

5.2. Kirkegårdens stier og gange

Kirkegårdens gange og stier er alle tilstrækkeligt brede til at kørestole nemt kan køre rundt på disse. Belægningen er varierende. Nogle stier har en asfaltbelægning, andre en flisebelægning og andre igen en jævn og ret fast grusbelægning.

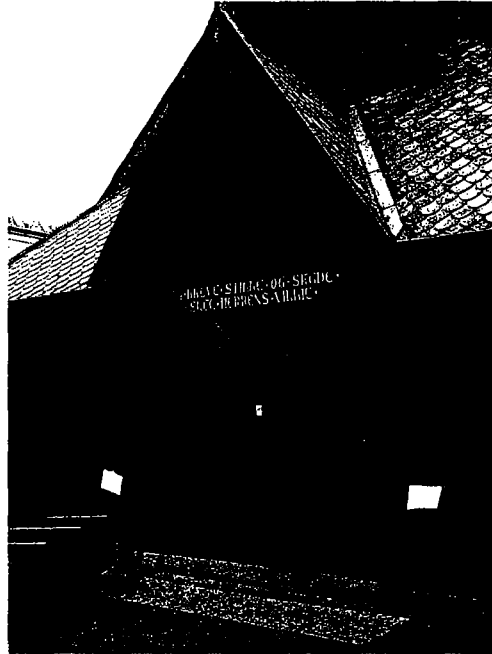

Jeg har ingen bemærkninger til kirkegårdens stier og gange.

5.3. Kapellet

Ud mod Upsalagade er kirkegårdens kapel placeret. Kapellet, som er en stavkirkelignende bygning, er bygget i 1902.

En jævn belægning leder op til kapellets indgangsparti som består af en bred dobbeltdør.

For at komme ind skal man forcere et trin.

Jeg fik oplyst at personalet ved kirkegården lægger en rampe ud når en kørestolsbruger skal ind i kapellet. Rampen var lagt ud ved inspektionen. Den er meget bøjelig og virkede ustabil at køre på. Dens hældningsgrad blev målt til 12 pct.

Ifølge Bygningsreglement 1995, pkt. 4.2.2, stk. 4, må ramper ikke udføres med større hældning end 1:20 (50 mm. niveauforskel pr. m). Dette svarer til 5 pct.

Jeg beder menighedsrådet om at overveje at etablere en fast rampe. I overvejelserne kan foruden hensynet til at gøre kørestolsbrugere uafhængige af hjælp bl.a. også indgå det faktum at rampen også skal lægges ud hver gang katefalken skal køres ind og ud af kapellet.

I tilfælde af at overvejelserne resulterer i at der ikke etableres en fast rampe, henstiller jeg til menighedsrådet at sørge for en flytbar rampe som er mere stabil (mindre bøjelig) end den nuværende.

Jeg beder om underretning om hvad der sker i sagen.

Kapellet er indrettet med flytbare stole, og en kørestolsbruger vil derfor nemt kunne placere sig i kapellet alt efter hvor tæt forholdet til afdøde var.

Det blev oplyst at der er installeret teleslyngeanlæg i kapellet, og at der er salmebøger med stor skrift til gavn for svagsynede.

5.4. Kirkegårdens handicapproilet

I en bygning fra 1996 som er beliggende ud mod Øster Farimagsgade, er indrettet et handicapproilet. Toilettet er åbent om dagen.

Jeg fik oplyst at der ikke skiltes med at der findes et (handicap)toilet på kirkegården idet toilettet ellers angiveligt vil blive misbrugt af uvedkommende. Der er dog på selve døren et lille skilt om at der her findes et toilet.

Jeg henstiller til menighedsrådet om på døren til toilettet tillige at opsætte et skilt med et handicappiktogram. Jeg beder menighedsrådet om at underrette mig om hvad min henstilling giver anledning til.

Indgangen til handicapproiletet måler 88 cm hvilket giver tilstrækkelig plads til passage for kørestole. Døren åbnes udad. Det samlede areal for toilettet er ca. 3,6 m². Toilettet og håndvasken er placeret således i forhold til hinanden at der er ca. 150 cm vendeplads mellem de to faciliteter. Dette er ifølge Dansk Standard 3028:2001 tilstrækkeligt.

Af pkt. 4.4.4 i Bygningsreglementet 1995 som er gældende for denne bygning, fremgår bl.a. følgende:

”Stk. 5. I kontor- og administrationsbygninger skal på de etager, hvor der indrettes wc-rum, mindst et af disse være indrettet, så det kan anvendes af personer i kørestol. Mindst et wc-rum, som kan anvendes af personer i kørestol, skal indrettes i stueetagen eller andre etager med adgang via elevator, lift eller lignende.

(4.4.4, stk. 5) Indretning af wc-rum, som kan benyttes af personer i kørestol, kan ske ved:

- at den frie åbning i dør til wc-rum er mindst 77 cm.
- at placere håndvask og wc over et hjørne på hver sin sammenstødende væg, så håndvask kan nås af person siddende på wc.
- at have en fri afstand på min. 0,9 m ved den side af wc, der vender bort fra håndvask.
- at have et frit manøvreareal med en diameter på 1,5 m fri af dørens opslagsareal.
- at toiletsæde har en højde på 48 cm.
- at have opklappelige armstøtter i højde 0,8 m på begge sider af wc."

Som det fremgår af reglementets tekst, skal bygninger som er omfattet af bygningsreglementet have mindst et wc-rum som er handicapegnet. De nævnte specifikationer med angivelser af mål mv. er imidlertid ikke bindende.

I DS 3028:2001, pkt. 4.5, er anbefalingerne for handicaptolletter i bygninger der er åbne for offentligheden bl.a. at der skal være et frit manøvreareal på mindst 1,5 m i diameter, at wc'et skal have en højde på 0,48-0,50 m til overkant af toiletskålen (inklusive sæde), at wc'ets forkant skal placeres 0,8 m fra bagvæg, og at håndvaskens overkant placeres 0,78-0,80 m over gulvet.

Toilettet er udstyret med armstøtter. På væggen ved siden af håndvasken er der placeret en krog hvorpå der hænger et håndklæde. Håndvasken er placeret ca. 90 cm over gulvet og er udstyret med en vandhane som er nem at betjene, også for personer med nedsat muskelkraft i arme og hænder. Oven på håndvasken er placeret en sæbebeholder. Wc'et har en højde på 44 cm og er placeret med forkanten ca. 65 cm fra bagvæggen.

Håndvaskens højde og wc'ets højde og placering er ikke i overensstemmelse med anbefalingerne, men da der alene er tale om anbefalinger, og da toilettet ikke er besluttet uegnet til handicappede, foretager jeg mig ikke videre. Jeg beder dog menighedsrådet om at være opmærksom på anbefalingerne i DS 3028:2001 ved en eventuel ombygning.

Over håndvasken er et stort spejl hvis underkant er ca. 1,27 m. fra gulvet.

Af DS 3028:2001, pkt. 4.5, fremgår bl.a. at et spejl skal placeres ca. 0,9 m fra gulvet således at også siddende kan benytte spejlet.

Jeg beder menighedsrådet overveje at sænke spejlet over vasken til et niveau i overensstemmelse med det ovenfor nævnte eller at opsætte endnu et spejl i den rette højde. Jeg beder menighedsrådet underrette mig om udfaldet af rådets overvejelser.

5.5. Kirkegårdskontoret

I en bygning fra 2004 som er beliggende ud til Øster Farimagsgade, er kirkegårdskontoret placeret.

Dørtrinnet på yderdøren er ca. 7 cm høj.

Kravene i DS 3028:2001, pkt. 4.4.12. til døre foreskriver bl.a. at døre i bygninger som er åbne for publikum, maksimalt skal være 25 mm høje.

Jeg henstiller til menighedsrådet at der isættes en kile ved dørtrinnet således at trinnet bliver nemmere at passere. Jeg beder menighedsrådet orientere mig om hvad min henstilling giver anledning til.

Jeg har ikke i øvrigt bemærkninger til kirkegårdskontoret.

Opfølgning

Jeg beder om at menighedsrådet sender udtalelsen direkte til mig.

Underretning

Denne rapport sendes til Holmens Provsti, Københavns Stift, Statens Byggeforskningsinstitut, Center for Ligebehandling af Handicappede, Erhvervs- og Byggestyrelsen, Kirkeministeriet og Folketingets Retsudvalg.

Lennart Frandsen
Inspektionschef